

6.5.2011

PAZIŅOJUMS KOMITEJAS LOCEKĻIEM

Temats: Lūgumraksts Nr. 1278/2010, ko iesniedza Itālijas valstspiederīgais D. M., par noteikta laika darba līgumu atjaunošanu un iespējamu Direktīvas 1999/70/EK pārkāpumu no Itālijas puses

Lūgumraksts Nr. 1302/2010, ko iesniedza Itālijas valstspiederīgā M. R., par noteikta laika darba līgumu atjaunošanu un iespējamu Direktīvas 1999/70/EK pārkāpumu no Itālijas puses

Lūgumraksts Nr. 1525/2010, ko iesniedza Itālijas valstspiederīgā *Valeria Pizzati*, par noteikta laika līgumu termiņa pagarināšanu un iespējamu Padomes Direktīvas 1999/70/EK pārkāpumu

1. Lūgumraksta kopsavilkums

Lūgumraksts Nr. 1278/2010

Lūgumraksta iesniedzējs apgalvo, ka Itālijas valsts varas iestādes neīsteno pareizi Direktīvu 1999/70/EK par pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku, kas transponēta valsts tiesību aktos ar Dekrētlikumu Nr. 368/01.

Precīzāk, viņš uzskata, ka noteikta laika līgumu atkārtota atjaunošana ir ES Pamattiesību hartas pārkāpums.

Lūgumraksts Nr. 1302/2010

Lūgumraksta iesniedzēja apgalvo, ka Itālijas valsts varas iestādes neīsteno pareizi Padomes Direktīvu 1999/70/EK par pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku, kas transponēta valsts tiesību aktos ar Dekrētlikumu Nr. 368/01. Precīzāk, viņa uzskata, ka noteikta laika līgumu pastāvīga atjaunošana ir Eiropas Savienības Pamattiesību hartas pārkāpums.

Lūgumraksts Nr. 1525/2010

Lūgumraksta iesniedzēja apgalvo, ka Itālijas varas iestādes nepareizi īsteno Padomes Direktīvu 1999/70/EK par pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku, kas valsts tiesību aktos transponēta ar Dekrētlikumu Nr. 368/01. Proti, lūgumraksta iesniedzēja apgalvo, ka noteikta laika līgumu termiņa pastāvīga pagarināšana uzskatāma par ES Pamattiesību hartas pārkāpumu.

2. Pieņemamība

Atzīts par pieņemamu 2011. gada 7. februārī. Komisijai pieprasīta informācija saskaņā ar Reglamenta 202. panta 6. punktu.

Atzīts par pieņemamu 2011. gada 8. februārī. Komisijai pieprasīta informācija saskaņā ar Reglamenta 202. panta 6. punktu.

Atzīts par pieņemamu 2011. gada 18. martā. Komisijai pieprasīta informācija saskaņā ar Reglamenta 202. panta 6. punktu.

3. Komisijas atbilde, kas saņemta 2011. gada 6. maijā.

Lūgumraksti

Lūgumraksta Nr. 1278/2010 iesniedzējs norāda, ka viņam radušies zaudējumi tādēļ, ka praksē nav īstenota aizsardzība pret secīgu noteikta laika darba līgumu ļaunprātīgu izmantošanu. Lūgumraksta iesniedzējs apgalvo, ka Itālijas skolās netiek ievērots Dekrētlikuma Nr. 368/01 5. panta 4. punkta a) apakšpunkts, kas paredz, ka viens vai vairāki līgumi, kas noslēgti uz vairāk nekā trim gadiem, jāuzskata par pastāvīgiem līgumiem.

Lūgumraksta iesniedzējs sūdzas, ka Itālijas Izglītības, augstskolu un pētniecības ministrija ar Katānijas provinces izglītības biroja starpniecību 2010. gada septembrī viņu bez iepriekšēja brīdinājuma atlaidusi no darba pēc 11 secīgiem, no 2004. gada noslēgtiem noteikta laika darba līgumiem par administratīvā asistenta (*ATA* personāls) pienākumu veikšanu. Lūgumraksta iesniedzējs apgalvo arī to, ka Itālijas valsts nenodrošina efektīvu aizsardzību, jo, kā viņš vēsta, Darba strīdu tiesas nodrošina tikai kompensāciju, bet nepārveido šos līgumus par pastāvīgiem līgumiem.

Vēl lūgumraksta iesniedzējs atsaucas uz EP deputātes *Rita Borsellino* rakstisko jautājumu Komisijai un komisāra *László Andor* atbildi.

Lūgumraksta Nr. 1302/2010 iesniedzēja norāda, ka viņai radušies zaudējumi tādēļ, ka praksē nav īstenota aizsardzība pret secīgu noteikta laika darba līgumu ļaunprātīgu izmantošanu. Lūgumraksta iesniedzēja apgalvo, ka 2010. gada septembrī viņa bez iepriekšēja brīdinājuma atlaista no darba pēc 7 secīgiem, no 2004. gada noslēgtiem noteikta laika darba līgumiem par administratīvās asistentes (*ATA* personāls) pienākumu veikšanu. Lūgumraksta iesniedzēja sūdzas arī par Itālijas valsts attieksmi pret efektīvu aizsardzību, jo, kā viņa vēsta, Darba strīdu tiesas nodrošina tikai kompensāciju, bet nepārveido šos līgumus par pastāvīgiem līgumiem. Lūgumraksta iesniedzēja uzskata kompensācijas piešķiršanu par neefektīvu un neatbilstīgu pasākumu.

Lūgumraksta Nr. 1525/2010 iesniedzēja apgalvo, ka viņai radušies zaudējumi tādēļ, ka praksē nav īstenota aizsardzība pret secīgu noteikta laika darba līgumu ļaunprātīgu izmantošanu. Lūgumraksta iesniedzēja sūdzas, ka viņa pieņemta darbā, pamatojoties uz 9 secīgiem noteikta laika darba līgumiem, un ka 10. līgums vēl ir spēkā līdz 2011. gada jūnijam. Lūgumraksta iesniedzēja uzskata, ka tas nepārprotami norāda uz Direktīvai 1999/70/EK pievienotā pamatnolīguma nepiemērošanu. Lūgumraksta iesniedzēja apgalvo, kā šā iemesla dēļ viņai radušies zaudējumi.

Lūgumraksta iesniedzēja sūdzas arī par to, ka Darba strīdu tiesas nenodrošina pietiekamu aizsardzību, jo tās nodrošina tikai kompensāciju, tādējādi mazinot praksē piemēroto sankciju efektivitāti un atbilstību.

Komisijas komentāri par lūgumrakstiem

Godājamā deputāte *Rita Borsellino* parlamentārajā jautājumā E-2354/10 arī pievērta uzmanību problēmai par valsts skolās strādājošo administratīvo un tehnisko asistentu (*ATA*) secīgu noteikta laika darba līgumu atkārtotu noslēgšanu vairākos gados. Jautājumā atgādināts, ka Eiropas Tiesa lietā C-212/04, *Adeneler*, atzinusi, ka Kopienas tiesību akti aizliedz par secīgiem uzskatīt tikai tādus pēc kārtas uz noteiktu laiku noslēgtus darba līgumus, starp kuriem starplaiks nepārsniedz 20 darba dienas.

Direktīva 1999/70/EK Itālijas tiesību aktos transponēta ar 2001. gada 6. septembra grozīto Dekrētlikumu Nr. 368. Šā tiesību akta 4. pantā noteikts, ka noteikta laika darba līgumu var atjaunot tikai vienreiz un tā maksimālais ilgums nedrīkst pārsniegt 3 gadus. 5. pantā paredzēts, ka noteikta laika darba līgumi kļūst par nenoteikta laika darba līgumiem desmit dienu laikā pēc tam, kad beidzies līgums ar darbības ilgumu ne vairāk par sešiem mēnešiem, vai arī divdesmit dienu laikā pēc tam, kad beidzies līgums ar darbības ilgumu, kas pārsniedz sešus mēnešus. Turklāt 5. panta 4.a punktā minētie noteikumi paredz, ka, ja kolektīvajos līgumos nav noteikts citādi, tad tādu secīgu noteikta laika darba līgumu gadījumā, kuri noslēgti par līdzvērtīgu pienākumu izpildi, no brīža, kad viena un tā paša darba devēja un tā paša darba ņēmēja darba attiecības kopumā pārsniegušas 36 mēnešus, ietverot termiņa pagarinājumus un atjaunošanu neatkarīgi no pārtraukumiem starp līgumiem, darba attiecības uzskatāmas par nenoteikta laika darba līgumu.

Komisija 2010. gada aprīlī sazinājās ar Itālijas valsts varas iestādēm, lai noskaidrotu, vai Itālijā, pieņemot darbā valsts skolu tehniskos un administratīvos darbiniekus un noslēdzot secīgus noteikta laika darba līgumus, tiek ievēroti minētie Itālijas transponēto tiesību aktu noteikumi.

Itālijas valsts varas iestādes 2010. gada jūlijā informēja Komisiju, ka Itālijas tiesību akts, kas reglamentē darbinieku pieņemšanu darbā valsts skolās, ir atsevišķa kategorija (proti, Likuma Nr. 124/99 4. panta 1. punkts un Ministrijas dekrēta Nr. 430/00 1. panta 1. punkta a) apakšpunkts), kas pirmo noteikta laika darba līgumu ļauj neuzskatīt par noteicošo, kā kopumā paredzēts iekšējos noteikumos, kuri reglamentē visas pārējās noteikta laika darba attiecības, un ļauj atjaunot līgumus neatkarīgi no pastāvīguma un ilgtermiņa prasībām un neparedzot noteikumu ievērot noteikta laika darba līgumu vai darba attiecību kopējo maksimālo ilgumu, to atjauninājumu skaitu vai — parastos apstākļos — jebkurus laikposmus starp atjauninājumiem, vai — attiecībā uz pedagoģiskajiem pagaidu darbiniekiem, kas

pieņemti darbā uz gadu, — vasaras brīvlaiku, kad skolā nenotiek intensīvs darbs vai tā apjoms ir ļoti samazināts.

Itālijas valsts varas iestādes paziņoja, ka par līgumu atjaunošanu skolu darbiniekiem ir atbildīga Izglītības ministrija un ka par darba attiecībām valsts iestādē ir atbildīgs Valsts pārvaldes departaments. Tomēr Darba ministrija paziņoja, ka ir zināms, ka saskaņā ar Dekrētlikuma Nr. 165/2001 36. panta 1. un 2. punktu (Konsolidētais Civildienesta likums (*TU*)) valsts iestādes savu parasto pienākumu izpildei izmanto tikai nenoteikta laika darba līgumus, taču, pieņemot darbā un nodarbinot darbiniekus pagaidu un ārkārtas prasību izpildei, tās var izmantot elastīgus līgumu veidus, kas paredzēti Civilkodeksā un tiesību aktos par darba attiecībām uzņēmumos (piemēram, noteikta laika darba līgumus un mācību un darba līgumus) un kas jāievēro spēkā esošās darbā pieņemšanas procedūrās.

Itālijas valsts varas iestādes uzsvēra, ka 36. panta 5. punktā noteikts, ka neatkarīgi no jebkādas atbildības vai sodu uzlikšanas tad, ja valsts iestādes pārkāpj darbinieku darbā pieņemšanas un nodarbināšanas saistošos noteikumus, ar šīm valsts iestādēm nekādā gadījumā nedrīkst veidot nenoteikta laika darba attiecības. Attiecīgajam darbiniekam ir tiesības saņemt kompensāciju par zaudējumiem, kas radušies, strādājot apstākļos, kad pieļauti saistošo noteikumu pārkāpumi. Tomēr nav skaidrs, vai šie saistošie noteikumi ietver Pamatnolīguma 5. klauzulā prasītos pasākumus, kas novērstu secīgu noteikta laika darba līgumu ļaunprātīgu izmantošanu.

Vēl Itālijas valsts varas iestādes uzsvēra, ka attiecībā uz gadījumiem, kad tiesību aktos noteiktie laika ierobežojumi ir pārkāpti, jo īpaši saistībā ar valsts sektora darbinieku noteikta laika darba attiecību pārveidošanu par nenoteikta laika darba attiecībām, Dekrētlikuma Nr. 78/2009 (kas kļuvis par Likumu Nr. 102/2009) 36. pantam tika pievienots jauns punkts — 5. a, saskaņā ar kuru Dekrētlikuma Nr. 368/2001 5. panta noteikumi (4.c, d un e) jāpiemēro tikai darbiniekiem, kas pieņemti darbā saskaņā ar procedūrām, kuras minētas Konsolidētā civildienesta likuma 35. panta 1. punkta b) apakšpunktā, proti, pieņemot darbā tādus darbiniekus, kuriem ir prasmes un profesijas, ko apliecina tikai obligātās izglītības sertifikāts, neizvirzot nekādas papildu prasības konkrētiem amatiem.

Tāpēc saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem, sodi, kas regulē noteikta laika darba līgumu pārveidošanu par nenoteikta laika darba līgumiem, Itālijas tiesību aktos netiek piemēroti skolu tehnisko darbinieku darba attiecībām, jo uz šiem darbiniekiem neattiecas Dekrētlikuma Nr. 165/2001 35. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētie noteikumi. Itālijas valsts varas iestādes apgalvo, ka šis izņēmums nešķiet diskriminējošs, jo tas neattiecas uz konkrētas kategorijas darbiniekiem, bet uz visiem valsts sektorā nodarbinātajiem.

Direktīvā nav prasīts, ka darba attiecībām, pamatojoties uz secīgiem noteikta laika darba līgumiem, pēc zināma laika jāklūst par pastāvīgām darba attiecībām. Šajā direktīvā drīzāk pieprasīts veikt pasākumus, lai novērstu secīgu noteikta laika darba līgumu ļaunprātīgu izmantošanu. Tiesa lietā C-212/04, *Adeneler*, un C-53/04, *Marrosu*, lēma, ka noteikta laika darba līgumu pārveidošana nenoteikta laika darba līgumos nav vienīgais līdzeklis, lai novērstu ļaunprātīgu izmantošanu vai noteikti īstenotu Direktīvu valsts sektorā. Direktīvas prasības iespējams pildīt arī, pārveidošanu aizstājot ar alternatīviem, efektīviem pasākumiem, lai novērstu un, ja vajadzīgs, sodītu secīgu noteikta laika darba līgumu ļaunprātīgu izmantošanu.

Šajos lūgumrakstos atkārtoti izvirzīti pagalvojumi par valsts skolu tehnisko un administratīvo

asistentu secīgu noteikta laika darba līgumu ļaunprātīgu izmantošanu. Komisija jau izmeklējusi šo jautājumu un sazinājusies ar Itālijas valsts varas iestādēm. Itālijas valsts varas iestāžu atbilde liek uzskatīt, ka nav pieņemti pasākumi, lai novērstu secīgu noteikta laika darba līgumu ļaunprātīgu izmantošanu. Turklāt šķiet, ka nav plašāka tiesiskā pamata, ko varētu izmantot kā līdzekli ļaunprātīgas izmantošanas novēršanai. Šāds secinājums rodas no sarakstes, kur Itālijas valsts varas iestādes tikai paziņoja Komisijai, ka parastie pasākumi ļaunprātīgas izmantošanas novēršanai netiek piemēroti šīs kategorijas valsts sektora darba ņēmējiem.

Tā kā attiecībā uz minētās kategorijas valsts sektora darbiniekiem¹ nav paredzēts izņēmums, nodarbinot valsts skolu tehniskos pagaidu darbiniekus, jāpiemēro Pamatlīguma 5. klauzula. Turklāt, tā kā Itālijas valsts varas iestādes nav sniegušas informāciju par pasākumiem, ko varētu izmantot, lai novērstu tehnisko pagaidu darbinieku secīgu noteikta laika darba līgumu ļaunprātīgu izmantošanu, Komisija var tikai secināt, ka nav šādu efektīvu pasākumu.

Secinājums

Komisija uzskata, ka lūgumrakstu iesniedzēju apgalvojumi attiecībā uz Itālijas praksi, kad, pieņemot darbā tehniskos un administratīvos asistentus, tiek noslēgti secīgi noteikta laika darba līgumi, ir pamatoti, jo šķiet, ka līdz šim nav pasākumu šādas prakses ļaunprātīgas izmantošanas novēršanai un tas neatbilst ES tiesību aktu noteikumiem. Komisija jau veikusi vajadzīgos pasākumus, lai pieprasītu Itālijai ievērot ES tiesību aktu noteikumus.

¹ Skatīt spriedumu lietā C-307/05, *Yolanda Del Cerro Alonso pret Osakidetza-Servicio Vasco de Salud*, 28.–30. punktu, Eiropas Tiesas ziņojumi, 2007, I-07109. lpp.